

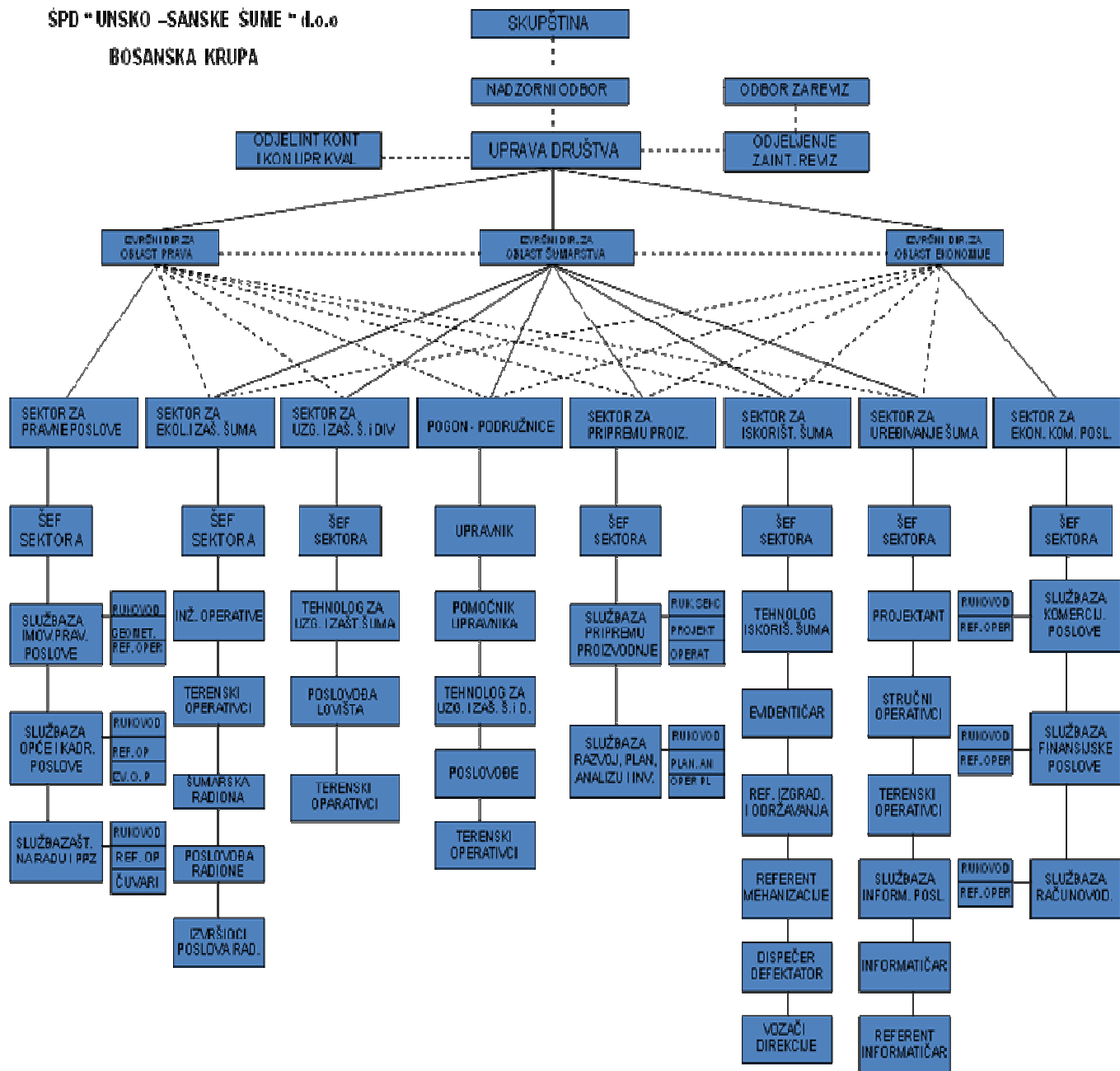
ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o.
Bosanska Krupa, Radnička bb

Tel: +387 37 473-668 Identifikacioni broj: 4263074140004
+387 37 473-669 Porezni broj: 11071044
Fax: +387 37 473-671 E-mail: kontakt@ussume.ba
Web: www.ussume.ba

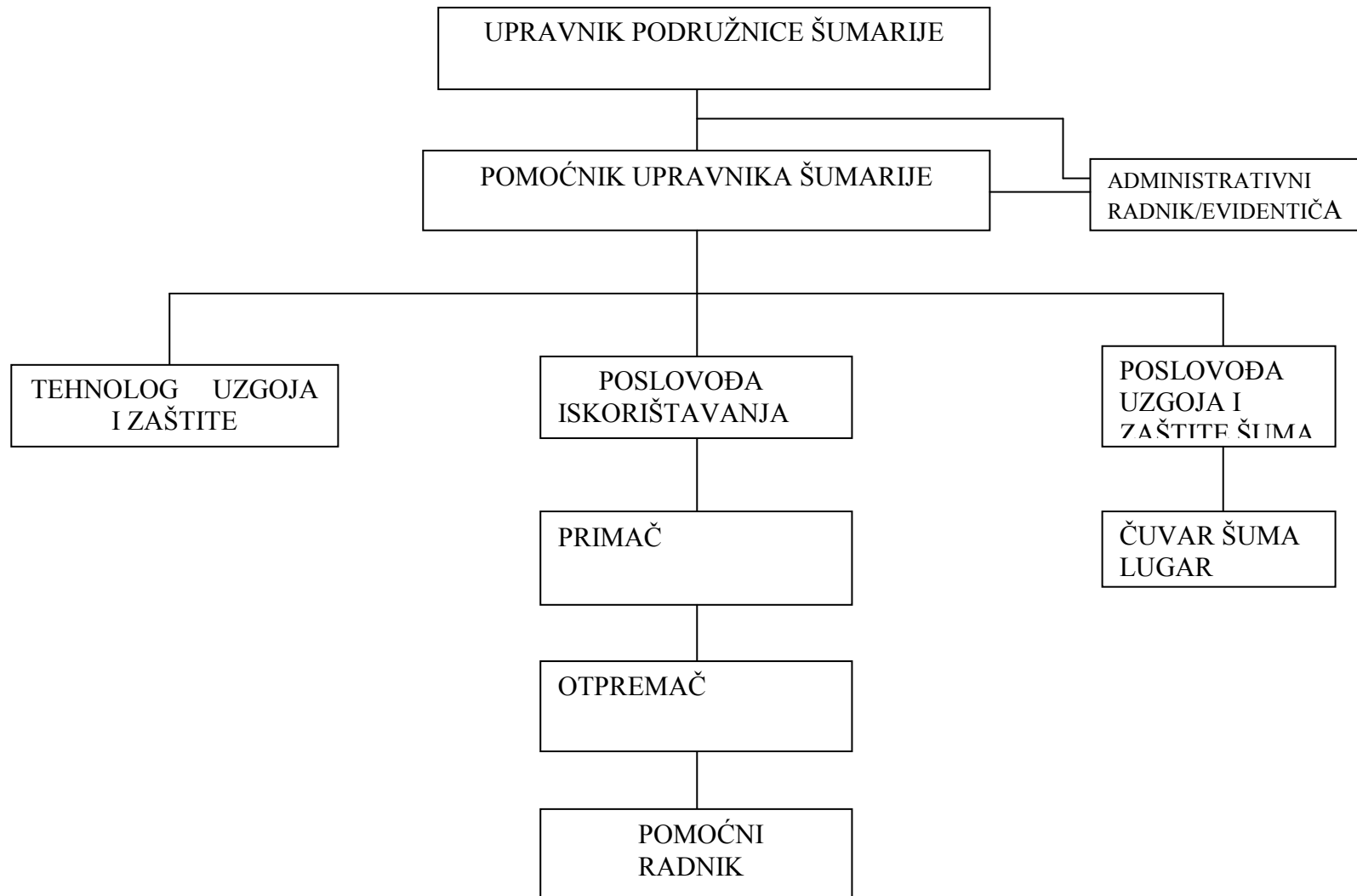

**SAŽETAK INTEGRALNOG PLANA
GOSPODARENJA ZA
ŠUMSKOGOSPODARSKO PODRUČJE
„DRVARSKO-dio“ i
„BOSANSKOGRAHOVSKO-dio“**

SPD "UNSKO - SANSKE ŠUME" d.o.o
 BOSANSKA KRUPA

ORGANIZACIONA ŠEMA PODRUŽNICE „ŠUMARIJE“ BIHAĆ

1. OPĆE KARAKTERISTIKE ŠUMSKOGOSPODARSKOG PODRUČJA „DRVARSKO-dio“ i „BOSANSKOGRAHOVSKO-dio“

Historijat šumskogospodarskih područja

Šumsko-gospodarska područja: „Drvarsko“ i „Bosansko Grahovsko“ formirana su odlukom Izvršnog vijeća NR BiH (sl.list NR BiH br. 31/61).

Poslije donošenja ove odluke „Drvarsko“ Š.G.P-a sačinjavale su sljedeće gospodarske jedinice:

1. Osječenica-Kulen Vakuf – dio;
2. Osječenica-Drvar;
3. Klekovača-Drvar;
4. Potoci Resanovača – dio;
5. Klekovača-Repovac – dio;
6. Jadovnik-Drvar – dio;
7. Kamenica-Vučijak.

Nakon uspostave entitetskih i kantonalnih granica «Drvarsko» šumskogospodarsko izdjeljeno je na tri dijela:

Jedan dio koji je uspostavom kantonalne granice pripojen USK-u i dat na gospodarenje šumskoprivrednom društvu „Unsko-sanske šume“(tabela 2.1.1)

<i>Redni broj</i>	<i>Gospodarske jedinice</i>	<i>Odjeli</i>
1.	<i>Osječenica – Kulen Vakuf</i>	<i>1-57</i>
2.	<i>Osječenica – Drvar - dio</i>	<i>1-5, 27-39</i>
3.	<i>Kamenica – Vučijak- dio</i>	<i>23,24,33-130</i>

Šumskogospodarsko područje „Bosanskograhovsko“ pri prethodnom uređivanju šuma sačinjavale su sljedeće gospodarske jedinice:

1. Uilica 1-131;
2. Jadovnik Grahovo 1-181;
3. Jadovnik Drvar – dio 1-60 i 66-71;
4. Međugorje Nuglašica 1-44;
5. Gnjat Risovac 1-102;

Dio koji je pripao Unsko Sanskom kantonu (G.J. „ Uilica“, G.J. „ Jadovnik Grahovo“)

<i>Redni broj</i>	<i>Gospodarske jedinice</i>	<i>Odjeli</i>
1.	<i>Uilica - dio</i>	<i>1-21,22-dio,89-dio,90,91,92,93,112-119,120/1,120/2,121-125,126/1,126/2, 127-131</i>
2.	<i>Jadovnik-Grahovo – dio</i>	<i>1,2,3-dio,12-dio,13,14,15,16</i>

Geografske i orografske karakteristike šumskogospodarskog područja

Šumskogospodarsko područje „Drvarsko“ smješteno je u zapadnom dijelu Bosne i Hercegovine. Nalazi se na južnim padinama masiva Osječenice, koje karakteriše izrazito kraški teren sa puno vrtača i kraških uvala. Najviši planinski vrh je Velika Osječenica (1795m), a najniža tačka nalazi se na rijeci Uni južno od Kulen Vakufa na 320 m nadmorske visine.

Šumskogospodarsko područje „Bosanskograhovsko“ smješteno je u jugozapadnom dijelu Bosne i Hercegovine. Obuhvata dio planina: Uilica i Jadovnik.

Klimatske karakteristike šumskogospodarskog područja

Klima oba šumskogospodarska područja je izrazito planinska koju karakterišu kratka i svježja ljeta i duge, hladne i snijegom bogate zime. U pogledu godišnje količine padavina ovo područje se nalazi pod jačim utjecajem strujanja sa mora, te godišnja količina padavina ukazuje na humidni karakter klime.

Klima sa svojim elementima (temperatura, vlaga, svjetlost, vjetar) ima u odnosu na druge faktore presudan značaj u pedogenezi i obrazovanju biljnih asocijacija. Da bi imali potpun uvid o utjecaju klime na formiranje i promjene zemljišta i vegetacije, neophodna su duža meteorološka osmatranja.

Geološko-pedološke karakteristike šumskogospodarskog područja

Za „Drvarsko“ i „Bosanskograhovsko“ šumskogospodarsko područje karakterističan je tipičan kraški reljef sa visokim krečnjačkim planinama okruženi kraškim poljima. Temeljnu podlogu čine jedri krečnjaci unutar kojih se nalaze manji kompleksi dolomita.

Vegetacijske karakteristike šumskogospodarskog područja

Pedološko i tipološko kartiranje šuma i šumskog zemljišta obavljeno je u ranijem uređajnom periodu. Na osnovu izvršenih kartiranja izrađene su pedološke i tipološke karte M= 1 : 25 000 po gospodarskim jedinicama.

Na osnovu pedološkog i tipološkog kartiranja izdvojeni su proizvodni tipovi šuma i šumskog zemljišta na osnovu kojih su formirane gazdinske klase.

Karakter vegetacije i sastav biljnih zajednica na šumskogospodarskim područjima „Drvarsko“ i „Bosanskograhovsko“, između ostalog, rezultat je i promjena sa regionalnom visinskom klimom. Na naj nižim i naj toplijim položajima zastupljene su hrastove šume kserotermnih staništa. Iznad njih je pojas bukovich, odnosno borovich šuma. Zatim su zastupljene mješovite šume bukve i jele sa ili bez smrče, te pojas subalpinskih bukovich šuma.

Hidrografske karakteristike šumskogospodarskog područja

Geološka podloga, pošto se radi o krečnjacima, ima negativan utjecaj na hidrografiju. Područje pokazuje izuzetno siromaštvo vodotocima. Najvažnija je rijeka Unac sa pritokama te rijeka Una i Krka

Imovinsko-pravne prilike

Zakon o šumama («Sl. novine Federacije B i H» br. 20/02) član 45. zabranjuje svaki promet državnih šuma i šumskog zemljišta koji je u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

I pored primjene zakona o šumama, zakona o uzurpacijama i zakona o eksproprijaciji, problemi na rješavanju imovinsko – pravnih odnosa i dalje su prisutni na ovom području.

Aktivnosti na rješavanju imovinsko - pravnih odnos prisutne su tek u poslije ratnom periodu, a evidencija o uzurpiranom šumskom zemljištu postoji u preduzeću na nivou referata za imovinsko pravne poslove.

Također, ne održavanjem graničnih znakova između državnog i privatnog posjeda u proteklom uređajnom periodu gdje je uključen i ratni period 1992.-1995. godine uticalo je da se stanje pogorša u smislu rješavanja imovinsko-pravnih odnosa, odnosno uspostavljanja granične linije između državnog i privatnog posjeda.

Minirani dijelovi ŠGP - a

Prisutnost minskih polja na ovom području, iako mala, predstavlja stalnu opasnost koju treba uvijek imati u vidu.

Registriranje i ucrtavanje minskih polja na osnovne karte izvršeno je na osnovu podataka međunarodne organizacije za deminiranje «MAC», kao i saznanja pri neposrednom prikupljanju taksacionih podataka na terenu.

Ugroženost šuma

Na osnovu tipoloških i pedoloških karakteristika, može se konstatirati da se radi o području na kome preovladavaju mješovite šume koje su u pravilu stabilnije i otpornije na biotičke i abiotičke faktore. Međutim, na području Osječenice zabilježeno je masovno sušenje jele, koja je na ovom području gradila stabilne šumske zajednice, najčešće sa bukvom i smrčom. Ova pojava rezultat je: loša higijena šuma, masovna pojava parazitske nametnice – imele jele, greške u gospodarenju šuma u prošlosti i nekoliko posljednjih godina učestale suše. Posljednji u lancu ovih agenasa bili su štetni insekti, koji su već na oslabljenim biljkama prešli kritični prag brojnosti populacije i uzrokovali masovno sušenje stabala.

2. PREGLED POVRŠINA

Pregled površina ŠGP „DRVARSKO-dio“ i „BOSANSKOGRAHOVSKO-dio“ prikazan je u naredno tabeli, a po uzgojnim oblicima, odnosno po širim kategorijama šuma.

Pregled površina po uzgojnim oblicima, gospod.jedinicama i ukupno za Š.G.P.Drvarsko-dio i Š.G.P.Bosansko-Grahovsko-dio

Gospod.jed. Uzgojni oblik	Osječenica Kulen-vakuf	Osječenica Drvar	Kamenica Vučjak	Š.G.P.Drvarsko	Uilica	Š.G.P. Bos.- Grahovsko	Ukupno
1.	1.	2.	3.	1+2+3	4.	4.	1+2+3+4
površina u ha							
<i>Visoke šume sa prirodnom obnovom (1108+1113+1204+1213+1302+1405)</i>	1580,9	826,2	598,7	3005,8	1768,7	1768,7	4774,5
<i>Šumske kulture (3210+3510)</i>	15,4		872,9	888,3	182,8	182,8	1071,1
<i>Minirane visoke šume (6001+6003)</i>			76,7	76,7	61,1	61,1	137,8
<i>Visoke šume nepodesne za gazdovanje (6110)</i>			321,0	321,0	252,5	252,5	573,5
Ukupno visoke šume	1596,3	826,2	1869,3	4291,8	2265,1	2265,1	6556,9
<i>Izdanačke šume (4105+4108+4201+4204)</i>	2490,9	610,7	5525,8	8627,4	1167,3	1167,3	9794,7
<i>Izdanačke šume nepod. za gazdovanje (6120)</i>	177,5	106,3	808,9	1092,7		0,0	1092,7
<i>Minirane izdanačke šume (6004)</i>	97,5		536,5	634,0	10,8	10,8	644,8
Ukupno izdanačke šume	2765,9	717,0	6871,2	10354,1	1178,1	1178,1	11532,2
<i>Šibljaci (5136+5140)</i>	240,7	103,1	1317,0	1660,8	113,4	113,4	1774,2
<i>Goleti (5236+5240+5250)</i>				0,0	242,4	242,4	242,4
<i>Minirani šibljaci i goleti (6005)</i>			46,0	46,0		0,0	46,0
Ukupno šibljaci i goleti ispod gornje granice privredne šume	240,7	103,1	1363,0	1706,8	355,8	355,8	2062,6

Gospod.jed. Uzgojni oblik	Osječenica Kulen- vakuf	Osječenica Drvar	Kamenica Vučjak	Š.G.P.Drvarsk o	Uilica	Š.G.P. Bos.- Grahovsko	Ukupno
1.	1.	2.	3.	1+2+3	4.	4.	1+2+3+4
	<i>površina u ha</i>						
<i>Krš i golet nepodesni za pošumljavanje (6201)</i>	9,2	8,3	664,1	681,6	165,6	165,6	847,2
<i>Minirane neobrasle neproduktivne površine (6006)</i>	5,3		18,7	24,0		0,0	24,0
<i>Stalne šumske čistine (6301)</i>	0,8		3,4	4,2	1,9	1,9	6,1
<i>Šumske komunikacije (6401)</i>	18,8	6,5	3,7	29,0	12,7	12,7	41,7
Ukupno neobrasle neproduktivne površine	34,1	14,8	689,9	738,8	180,2	180,2	919,0
Ukupno nesporno šumsko zemljište	4637,0	1661,1	10793,4	17091,5	3979,2	3979,2	21070,7

3. PREGLED DRVNE ZALIHE, ZAPREMINSKOG PRIRASTA PO VRSTAMA DRVEĆA I KATEGORIJAMA ŠUMA

ŠIRA KATEGORIJA- 1000 Visoke šume sa prirodnom obnovom Drvna zaliha (krupno drvo)

Vrsta drveća	Debljinska klasa						Ukupno	
	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80>	Prosjek po 1 ha	Na cijeloj površini
Ukupno četi.	0	2	8	27	27	1	64	114198
Ukupno liš.	1	18	39	133	86	3	285	501951
Ukupno	1	20	47	160	113	4	349	616149

Godišnji zapreminski prirast u m³(krupno drvo)

Vrsta drveća	Debljinska klasa						Ukupno	
	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80>	Prosjek po 1 ha	Na cijeloj površini
Četinari	0,009	0,088	0,225	0,726	0,384	0,004	1,436	2539,1
Lišićari	0,075	0,539	0,672	1,729	0,729	0,008	3,750	6633,5
Ukupno	0,084	0,627	0,897	2,455	1,113	0,012	5,186	9172,7

ŠIRA KATEGORIJA- 3000 Šumske kulture Drvna zaliha u m³ (krupno drvo)

Vrsta drveća	Debljinska klasa						Ukupno	
	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80>	Prosjek po 1 ha	Na cijeloj površini
Ukupno četi.	5	30	6	5	0	0	45	8132
Ukupno liš.	5	10	4	13	5	0	36	6684
Ukupno	10	40	10	18	5	0	81	14816

Godišnji zapreminski prirast u m³(krupno drvo)

Vrsta drveća	Debljinska klasa						Ukupno	
	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	81>	Prosjek po 1 ha	Na cijeloj površini
Četinari	0,360	3,347	0,331	0,131	0,000	0,000	4,169	861,4
Lišićari	0,261	0,327	0,000	0,000	0,000	0,000	0,589	107,7
Ukupno	0,621	3,647	0,331	0,131	0,000	0,000	4,758	969,1

ŠIRA KATEGORIJA- 4000 Izdanačke šume Drvna zaliha m³ (krupno drvo)

Vrsta	Debljinska klasa							Ukupno	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80-	Prosjek po 1 ha	Na cijeloj površini
drveća									
Ukupno čet.	0	0	1	0	0	0	0	3	2748
Ukupno liš.	0	7	38	36	44	12	0	141	163003
Ukupno	0	7	39	36	44	12	0	144	165751

ŠIRA KATEGORIJA- 1000 Visoke šume sa prirodnom obnovom Drvna zaliha u m³ (krupno drvo)

Vrsta	Debljinska klasa						Ukupno	
	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80>	Prosjek po 1 ha	Na cijeloj površini
drveća								
Ukupno čet.	0	2	8	27	27	1	64	114198
Ukupno liš.	1	18	39	133	86	3	285	501951

ŠIRA KATEGORIJA- 3000 Šumske kulture Drvna zaliha u m³ (krupno drvo)

Vrsta	Debljinska klasa						Ukupno	
	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80>	Prosjek po 1 ha	Na cijeloj površini
drveća								
Ukupno čet.	5	30	6	5	0	0	45	8132
Ukupno liš.								
	5	10	4	13	5	0	36	6684
Ukupno	10	40	10	18	5	0	81	14816

ŠIRA KATEGORIJA- 4000 Izdanačke šume Drvna zaliha u m³ (krupno drvo)

Vrsta	Debljinska klasa							Ukupno	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80-	Prosjek po 1 ha	Na cijeloj površini
drveća									
Ukupno čet.	0	0	1	0	0	0	0	3	2748
Ukupno	0	7	38	36	44	12	0	141	163003
Ukupno	0	7	39	36	44	12	0	144	165751

4. STANJE ŠUMSKIH KOMUNIKACIJA I OTVORENOST ŠUMA
5. PLANovi I CILJEVI GOSPODARENJA
POSTUPAK ODREĐIVANJA OBIMA SJEČA-ETATA

Osnovna klasifikaciona jedinica za koju se izrađuje plan sječa (etat) je gazdinska klasa.

Do plana sječa po gazdinskim klasama došlo se na osnovu gore navedenih kriterijuma i prikazanog stanja šuma u gazdinskoj klasi.

Obim sječa za kategorije šuma dobijen je sumiranjem obima sječa koji je planiran za odgovarajuće gazdinske klase.

Obim sječa (etat) po gospodarskim jedinicama dobijen je raspodjelom obima sječa utvrđenog za odgovarajuću kategoriju šuma, u okviru šumskogospodarskog područja, na gospodarske jedinice.

6. PLAN SJEČA

PLAN OBIMA SJEČA ZA "DRVARSKO" ŠUMSKOGOSPODARSKO PODRUČJE

Na osnovu prethodno prikazanog stanja, ciljeva gazdovanja i kriterijuma za utvrđivanje obima sječa, za ovaj uređajni period planiran je slijedeći obim sječa za šumskogospodarsko područje:

Površina ha	Vrsta drveća	Obim sječa (etat) u m ³					
		Masa krupnog drveta			Sveukupna drvna zaliha		
		Za 10 godina		Prosječno godišnje	Za 10 godina		Prosječno godišnje
		Na cijeloj površini	Po hektaru		Na cijeloj površini	Po hektaru	
A. VISOKE ŠUME SA PRIRODNOM OBNOVOM							
4.774,3	Četinari	63.650	13,3	6.365	72.048	15,1	7.205
	Lišćari	168.500	35,3	16.850	203.012	42,5	20.301
	UKUPNO	232.150	48,6	23.215	275.060	57,6	27.506
B. ŠUMSKE KULTURE							
1.071,1	Četinari	33.000	30,8	3.300	44.592	41,6	4.459
	Lišćari	1.000	0,9	100	2.222	2,0	222
	UKUPNO	34.000	31,7	3.400	46.814	43,6	4.681
C. IZDANAČKE ŠUME							
9.794,7	Četinari	-	-	-	-	-	-
	Lišćari	138.000	14,2	13.800	219.047	22,4	21.905
	UKUPNO	138.000	14,2	13.800	219.047	22,4	21.905
UKUPNO SVE ŠUME "DRVARSKOG" ŠUMSKOGOSPODARSKOG PODRUČJA							
15.640,1	Četinari	96.650	6,2	9.665	116.640	7,4	11.664
	Lišćari	307.500	19,7	30.750	424.281	27,1	42.428
	UKUPNO	404.150	25,9	40.415	540.921	34,5	54.092

7. PLAN ISKORIŠTAVANJA ŠUMA

PROIZVODNJA ŠUMSKIH DRVNIH SORTIMENATA PO VRSTAMA I KOLIČINI

Plan proizvodnje šumskih drvnih sortimenata po vrsti i količini na "Drvarskom" šumskogospodarskom području u narednom uređajnom periodu od 10 godina proizilazi iz planiranog obima sječa i kvalitetnog omjera sortimenata.

Procenat učešća pojedinih šumskih drvnih sortimenata, u ukupnoj zapremini drvne mase krupnog drveta predviđene za sječu, planiran je na osnovu postojećih sortimentnih tablica, za jelu od N. Prolića, za smrču od J.Pavlića i za bukvu od V.Vukmirovića, objavljenih u "Tablicama taksacionih elemenata visokih i izdanačkih šuma u SR BiH u izdanju Šumarskog fakulteta u Sarajevu 1980. godine i ostvarenih rezultata u proizvodnji šumskih drvnih sortimenata u proteklom uređajnom periodu.

Vrsta sortimenta	VRSTA DRVEĆA		
	Četinari	Lišćari	Ukupno
	m ³	m ³	m ³
Trupci F	288	2.023	2.311
Trupci L	-	2.024	2.024
Pilanski trupci I	12.082	11.316	23.398
Pilanski trupci II	27.034	23.476	50.510
Pilanski trupci III	7.551	28.275	35.826
TT stubovi	4.691	-	4.691
Jamsko drvo	14.758	-	14.758
Sitno tehničko drvo	1.081	-	1.081
Celulozno drvo	11.039	72.034	83.073
Ogrjevno drvo I	677	103.170	103.847
UKUPNO SORTIMENTI	79.201	242.318	321.519
Otpadak	17.449	65.182	82.631
DRVNA MASA KRUPNOG DRVETA	96.650	307.500	404.150

PLAN ISKORIŠTAVANJA SEKUNDARNIH ŠUMSKIH PROIZVODA SAMONIKLO LJEKOVITO BILJE, ŠUMSKI PLODOVI, GLJIVE I OSTALO

U dosadašnjem korištenju prirodnih resursa šumarstva kao privredne grane, dominantnu ulogu ima proizvodnja i korištenje drveta, dok se ostalim mogućnostima korištenja šuma i šumskog kompleksa nije dovoljno poklanjalo pažnje. Ovakav odnos je neshvatljiv naročito u sadašnjim uslovima privređivanja kada okolnosti zahtjevaju korištenje svih raspoloživih resursa sa kojima šumarstvo raspolaže. Savremena farmaceutska, kozmetička i prehrambena industrija u novije vrijeme sve više koriste samoniklo ljekovito bilje, plodove, gljive i ostalo, u tehnološkom procesu proizvodnje. Otkupne cijene sporednih šumskih proizvoda omogućavaju, uz dobru organizaciju, racionalno sakupljanje, sušenje, distribuciju i dodatnu zaradu u šumarstvu. Svakako da bavljenje poslovima na sakupljanju sušenju, doradi i distribuciji ljekovitog bilja, šumskih plodova, gljiva i ostalog, zahtjeva ozbiljan stručan i organizovan rad, pa u tom smislu treba sačiniti poseban program-studiju koji bi uglavnom obuhvatio:

- Izbor komercijalnih vrsta ljekovitog bilja, gljiva, šumskih plodova i ostalih sporednih proizvoda sa kojima raspolaže šumskogospodarsko područje,
- Izbor lokacije za otkup i uskladištenje,
- Izbor najpovoljnije lokacije za podizanje sušare i
- Izrada organizacije i sistematizacije radnih mjesta.

Prema našem mišljenju sve šumarske kuće na terenu, terenska skladišta i šumske uprave mogu se koristiti kao otkupne stanice. Razvijanjem iskorištavanja sporednih šumskih proizvoda, pruža se mogućnost zapošljavanja invalida rada i radnika sa umanjenom radnom sposobnošću, a takvih radnika u šumarstvu ima puno, što se negativno odražava na produktivnost, rentabilnost i ekonomičnost poslovanja. Nakon izrade programa potrebno je izvršiti obučavanje radnika u otkupnim stanicama, a zatim putem sredstava javnog informisanja upoznati i zainteresovati lokalno stanovništvo, a naročito školsku omladinu, penzionere i nezaposlena lica, da se bavljenjem ovim poslovima može steći dobra zarada. Pored ovih poslova treba programom predviđati i podizanje vještačkih ribnjaka svakako na onim vodotocima gdje za to postoje uslovi. Na ovom šumskogospodarskom području, neophodno je razmotriti i uzgoj gljive bukovače uz prethodnu obradu panjeva, zaražavanje panjeva micelijom i omotavanje panjeva folijom i

zemljom, jer uzgajanje bukovače na panjevima sprječava izdanačku sposobnost panjeva čime se smanjuju troškovi održavanja zasađenih površina, a dobije se prihod od gljiva. Na osnovu slobodne procjene dajemo pregled ljekovitog bilja, šumskih plodova i gljiva koje sa komercijalnog stanovišta zaslužuju pažnju.

LJEKOVITO BILJE	
Latinski naziv	Narodni naziv
<i>Achillea millefolium</i>	hajdučka trava
<i>Hypericum perforatum</i>	kantarion
<i>Asperula odorata</i>	lazarkinja
<i>Atropa belladonna</i>	velebilje
<i>Origanum vulgare</i>	vranilova trava
<i>Polypodium vulgare</i>	slatka paprat
<i>Rhamnus frangula</i>	pasja lijeska
<i>Taraxacum officinale</i>	maslačak
<i>Tussilago farfara</i>	podbjel
<i>Dryopteris filix mas</i>	navala
<i>Plantago sp.div.</i>	bokvice
<i>Crataegus sp.div.</i>	glogovi
<i>Sambucus nigra</i>	crna zova
<i>Thymys sp.div.</i>	majčina dušica
<i>Centaurea cyanus</i>	različak
<i>Pulmonaria officinalis</i>	plućnjak
<i>Eljuisetum arvense</i>	preslica
<i>Valeriana officinalis</i>	odoljen
<i>Urtica dioica</i> itd.	kopriva
ŠUMSKI PLODOVI	
<i>Fragaria vesca</i>	jagoda
<i>Rubus idaeus</i>	malina
<i>Corylus avelana</i>	lijeska
<i>Crataegus oxycanta</i>	višesjemeni glog
<i>Cornus mas</i>	drijen
<i>Rosa canina</i>	divlja ruža
<i>Vaccinium myrtillus</i> itd.	borovnica
GLJIVE	
<i>Boletus edulis</i>	vrganj
<i>Cantharelus cibarius</i>	lisičarka
<i>Morchella esculenta</i>	smrčak
<i>Lactarius deliciosus</i>	rujnica
<i>Amanita caesarea</i>	blagva

8. PLAN UZGAJANJA ŠUMA

Plan šumskouzgojnih radova po vrsti i obimu za "Drvarsko" šumskogospodarsko područje u narednom uređajnom periodu od 2006. do 2015. godine je proizvod stanja šuma i šumskog zemljišta, ciljeva gospodarenja po gazdinskim klasama, utvrđenog obima sječa i važećih zakonskih propisa.

Na osnovu Zakona o šumama (Sl. novine Federacije BiH br. 20/02. i člana 25. "kantonalna šumsko-privredna društva i vlasnici privatnih šuma dužni su izdvajati sredstva za jednostavnu (prostu) i proširenu biološku reprodukciju šuma". Član 26. stav 2. istog Zakona "sredstva za jednostavnu (prostu) biološku reprodukciju državnih šuma obezbjeđuju kantonalna šumsko-privredna društva izdvajanjem najmanje 15% od ukupno ostvarenog prihoda prodajom drvnih sortimenata i vrijednosti drveta upotrebljenog za

vlastite potrebe po prosječnoj godišnjoj cijeni sortimenata, kao i prihoda ostvarenih prodajom sekundarnih šumskih proizvoda.”

Namjensko korištenje sredstava za jednostavnu (prostu) biološku reprodukciju regulisano je članom 26. stav 3. istog Zakona.

Pored obaveze po osnovu jednostavne (proste) biološke reprodukcije šuma, istim Zakonom član 27., radi obezbjeđenja materijalnih i drugih uslova za rekonstrukciju degradiranih i izdanačkih šuma, pošumljavanja goleti i krša (proširena biološka reprodukcija), kao i za unapređenje općekorisnih funkcija šuma, kantonalna šumsko-privredna društva izdvajaju sredstva po stopi od 3% od ukupno ostvarenog prihoda prodajom drvnih sortimenata i vrijednosti drveta upotrebljenog za vlastite potrebe po prosječnoj godišnjoj cijeni sortimenata, kao i prihoda ostvarenih prodajom sekundarnih šumskih proizvoda.

9. PLAN ZAŠTITE ŠUMA

U okviru plana zaštite šuma i šumskog zemljišta na "Drvarskom" šumskogospodarskom području za naredni uređajni period obrađeni su:

- vrste šteta koje se mogu očekivati u šumi i mjere za njihovo suzbijanje,
- potrebna oprema za uspješno izvođenje predviđenih mjera zaštite šuma.
- Aktivnosti na zaštiti šuma i šumskog zemljišta treba da imaju preventivni karakter, pa tek onda eventualno potrebne direktne mjere zaštite protiv uzročnika šteta. Svi potrebni poslovi na zaštiti šuma ne mogu se predvidjeti šumskogospodarskom osnovom niti je to zadatak samo osnove, već je to dio svakodnevnih aktivnosti vezanih za gospodarenje šumama i šumskim zemljištem.
- Polazeći od dosadašnjih šteta i onih koje se mogu očekivati u buduću, daje se u narednom pregledu: zaštita šuma od požara, zaštita šuma od vjetrova, snijega i upale kore, zaštita šuma od stoke, divljači i glodara, zaštita šuma od štetnih insekata i biljnih bolesti i zaštita šuma od štetnog djelovanja čovjeka.

10. PLAN RADNE SNAGE

Specifičnost ovog područja je u tome što je za njega teško prikazati ovaj plan iz razloga što je on ukorporiran u podružnicu „Šumarije“ Bihać. Prema tome plan radne snage, prikazan je integralno za podružnicu Bihać, a nalazi se u Planu gospodarenja za ŠGP „Unsko“.

11. PLAN INVESTICIJA

Pravilnik o elementima šumsko-gospodarske osnove predviđa da plan investicija za šumskogospodarsko – područje sadrži:

1. Plan izgradnje šumskih kamionskih puteva potrebnih za realizaciju planova šumskogospodarske osnove.
2. Plan izgradnje ostalih pratećih objekata za realizaciju šumskogospodarske osnove.
3. Plan nabavke mehanizacije i druge opreme investicionog karaktera koja je potrebna za realizaciju planova šumskogospodarske osnove i biološke investicije.

PLAN IZGRADNJE ŠUMSKIH KAMIONSKIH PUTEVA

Da bi se planovi ove šumsko-gospodarske osnove mogli efikasnije realizirati i proizvodnje u šumarstvu odvijati na širem prostoru potrebno je rješavati osnovnu infrastrukturu komunikacija pri čemu treba voditi računa o ukupnosti prostora sa zahtjevima racionalnosti i ekonomskih mogućnosti.

Kao polazna osnova u planiranju izgradnje novih šumskih puteva poslužit će stanje saobraćajnica i otvorenosti u doba uređivanja, te stanje drvnih zaliha gazdinskih klasa.

Trajnim otvaranjem predviđenih šumskih odjela pojeftinit će se korištenje šuma u narednim uređajnim periodima i omogućiti primjena savremene tehnologije, doprinijeti bržim kompletiranju sastojina i pošumljavanju golih površina.

PLAN IZGRADNJE OSTALIH PRATEĆIH OBJEKATA ZA REALIZACIJU Š.G.O.

Za naredni uređajni period, obzirom na zadovoljavajuće stanje lugarnica, šumskih radilišta, upravnih zgrada i ostalih objekata ne planira se izgradnja ostalih objekata.

PLAN NABAVKE MEHANIZACIJE I OSTALE OPREME

U okviru pojedinih planova gospodarenja predviđena je nabavka opreme i mehanizacije, te ostvarenja investicionog karaktera u okviru jednostavne i proširene reprodukcije.

12. PLAN ZAŠTITE BIODIVERZITETA

Raznovrsnost biljnog svijeta na ovom području nije narušena, što treba zahvaliti prirodnoj obnovi šuma. Nema zvaničnih podataka o rijetkim vrstama biljaka i gljiva koje bi trebalo zaštititi od eventualnog nestanka, niti su ovi podaci prikupljeni pri izradi šumskogospodarske osnove za ovo područje. Pri izradi Elaborata zaštite biodiverziteta ovog područja, poslužio nam je rad dr. Čedomila ŠILIĆA „SPISAK BILJNIH VRSTA (Pteridophyta i Spermatophyta) ZA CRVENU KNJIGU BOSNE I HERCEGOVINE“ koju je izdao Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine.

Zadatak je šumarskih stručnjaka da pri gospodarenju šumama ovog područja registruju one vrste koje se nalaze u ovome Elaboratu kao rijetke ili ugrožene, opišu mjesto njihovog nalazišta i podnesu izvještaj u Sektor za ekologiju i zaštitne šume, koji će na osnovu ovih saznanja načiniti program njihove zaštite. Posebnu pažnju treba posvetiti vrstama koje su već zaštićene. Za ove vrste treba ustrojiti posebnu evidenciju i na terenu vidno obilježiti da su zaštićene.

Također, zadatak šumarskih stručnjaka je da u suradnji sa lovačkim organizacijama osiguraju bolje uvjete za život životinja i popravljjanje fonda divljači

13. ŠTA SU ŠUME VISOKE ZAŠTITNE VRIJEDNOSTI

Sve šume sadrže okolišne i sociološke vrijednosti. Te vrijednosti mogu biti globalno, regionalno ili lokalno važne, ali kada se neka od tih vrijednosti smatra izuzetno važnom, šuma se može definirati kao šuma visoke zaštitne vrijednosti (ŠVZV). To podrazumijeva da se u ovim šumskim područjima treba vršiti prikladno gospodarenje kako bi se sačuvale i unaprijedile postojeće vrijednosti. Šuma visoke zaštitne vrijednosti može biti mali dio velikog šumskog područja (na primjer: izvorište pitke vode za neko selo, tresetište, močvara, ili mala površina nekog drugog ekosistema). U drugim slučajevima to može biti veliko šumsko područje. Koncept šuma visoke zaštitne vrijednosti (ŠVZV) prvobitno je razvio Forest Stewardship Council (FSC) za potrebe certificiranja (štampan je prvi put 1999. godine) i bio je dio programa realizacije međunarodnih konvencija o zaštiti šuma. U načelu 9. FSC certificiranja, preduzeća šumarstva trebaju identificirati svaku visoku zaštitnu vrijednost (VZV) koja se nalazi unutar njihovog područja, gospodariti njima u cilju očuvanja ili unaprjeđenja tih vrijednosti, konsultirati sve zainteresirane strane, kontrolirati uspješnost ovog načina gospodarenja.

U fazi identifikacije šuma visoke zaštitne vrijednosti predstavnici šumsko gospodarskog područja "Drvarsko" na proširenom sastanku održanom u prostorijama podružnice "ŠUMARIJE" Bihać, sa predstavnicima Šumarskog fakulteta u Sarajevu i predstavnicima direkcije ŠPD-a, kao šume visoko zaštitnih vrijednosti predložili su samo jedan, ali značajan objekt i to:

- **Kanjon Une i Unca** – objekt koji osigurava osnovne prirodne usluge u kritičnim situacijama. Posjeduje određenu zaštitnu vrijednost. Spada u HCVF kategoriju 4 –

“Područja koja osiguravaju osnovne prirodne usluge u kritičnim situacijama”, subkategorija 4b – “Šume važne za zaštitu od erozije”.

Za svaki od gore navedenih i predloženih objekata, koji su identifikovani kao šuma visoke zaštitne vrijednosti su opisani sljedeći elementi:

OBRAZLOŽENJE: Razlog, značaj, zbog čega se neki objekt, identificira i predlaže za izdvajanje kao šuma visoke zaštitne vrijednosti na tom području. U ovom dijelu se obrazlaže po kojoj visoko zaštitnoj vrijednosti predloženi objekt se izdvaja.

DEFINICIJA: Objašnjava se važnost identificiranog objekta, sa stanovišta odnosa i značaja istog prema lokalnoj zajednici ili očuvanja prirode i njene okoline i slično.

PRAG: Veličina, odnosno površina koja se predlaže za izdvajanje i koja će u budućnosti, ako se objekt izdvoji, predstavljati zaštitnu šumu ili šumu posebne namjene sa kojom će se posebno gospodariti.

IDENTIFIKACIJA: Opisuje lokaciju gdje se nalazi predloženi objekt i njegov položaj i udaljenost u odnosu na grad Bihać.

ODLUČIVANJE: Obrazlaže kojim zakonskim ili pozakonskim aktom, pravilnikom ili odlukom je taj objekt već izdvojen ili je predloženo da se izdvoji.

MJERE GOSPODARENJA: Opisuje mjere koje se trebaju sprovesti u predloženoj zaštićenoj zoni, ne samo sa aspekta šumskog gospodarenja, nego i opće kulture i ponašanja, zatim odnosa lokalnog stanovništva prema toj VZV, odnosno eventualnih turista, stručnih ekskurzija, a sve u cilju očuvanja i eventualnog unaprjeđenja tih vrijednosti.

MONITORING ŠVZV: Monitoring visoko zaštitnih vrijednosti je sastavni dio gospodarenja i cilj mu je da se utvrdi, da li se identifikovana vrijednost održava i unaprjeđuje. Na ovaj način subjekti koji gospodare sa ovim šumama istovremeno i provjeravaju, da li određeni način gospodarenja funkcionira. Za svaku od predloženih šuma visoke zaštitne vrijednosti, predloženo je više indikatora monitoringa.

14. MARKETING PLAN

Prije ugovaranja prodaje drvnih sortimenata i pružanja raznih usluga ŠPD „Unsko sanske šume“ d.o.o. Bos.Krupa donosi cjenovnik o prodaji roba i usluga po definisanoj proceduri.

Definisana procedura do sada je bila, da na osnovu praćenja kretanja cijena istih proizvoda i usluga na Bosanskohercegovačkom tržištu u okruženju služba za komercijalne poslove pripremi prijedlog cjenovnika Upravi ŠPD-a. Nakon toga Uprava ŠPD-a, dostavlja prijedlog cjenovnika o prodaji roba i usluga Nadzornom Odboru preduzeća.

Usvajanjem cjenovnika o prodaji roba i usluga sa strane Nadzornog Odbora preduzeća, isti predstavlja minimalne cijene roba i usluga kod ugovaranja sa trećim licima ili za formiranje cijena prilikom licitacije proizvoda i usluga.

Kroz usvojeni cjenovnik, su pored minimalnih cijena utvrđeni i ostali uslovi prodaje. Utvreno je da se prodaja četinarskih trupaca vrši isključivo uz avansno plaćanje, a prodaja lišćarskih trupaca uz avansno plaćanje ili uz odgođeno plaćanje do 45 dana uz dostavu garancije banke. Ostali sortimenti (ogrijev i celuloza) se takođe prodaju uz avansno plaćanje ili uz odgođeno plaćanje do 30 dana uz dostavu garancije banke.

Pored cjenovnika o prodaji roba i usluga u ŠPD „Unsko-sanske šume“ d.o.o. Bos.Krupa se utvrđuje količina trupaca koja se može ugovoriti za prodaju određenom kupcu prema predhodno utvrđenim kriterijima o raspodjeli količina.

Početni kriteriji o raspodjeli/prodaji količina su utvrđeni u okviru *klastera drvoprerađiva i šumarstvo* pri privrednoj komori Unsko-sanskog kantona.

Na tako utvrđene kriterije, saglasnosti su dali Ministarstvo za privredu Unsko-sanskog kantona i Kantonalno Ministarstvo za poljoprivredu vodoprivredu i šumarstvo. Da bi ponuđeni kriteriji postali obavezni za primjenu u ŠPD-a, iste je usvojio Nadzorni Odbor

ŠPD-a. Kroz kriterije je utvrđeno ko može da se pojavi kao kupac trupaca za rezanje da bi se sa njim sklopio godišnji ugovor i koja količina trupaca se prodaje kao kvalitetne klase F i L trupci, koji se prodaju putem licitacije.

Po donešenim kriterijima za 2008. godinu, trupci za rezanje lišćara i četinara su raspodjeljeni po posebnim kriterijima (broj zaposleni, ukupan prihod i koeficijent uvećane vrijednosti) na nivou Unsko-sanskog kantona kupcima koji su imali riješenje o rezanju, imali uredno plaćene obaveze, uredno registrovana firma i da firma uredno izvršava svoje obaveze prema ŠPD „Unsko-sanske šume“ d.o.o. Bos.Krupa.

Od ukupne količine nisu bili predmet predhodne raspodjele količine trupaca kvalitetnih klasa „F i L“ u iznosu od 5% i trupaca za rezanje 15% koji su predviđeni da se prodaju putem licitacija.

Takođe je ostavljeno po 6000 m³ trupaca lišćara i i četinara za preduzeća koja će se privatizirati u 2008.godini. Na osnovu ovih kriterija je završeno ugovaranje isporuka u 2008.godini.

Cijenovnik o prodaji roba i usluga ŠPD „Unsko-sanske šume“ d.o.o. Bos.Krupa redovno objavljuje na svojoj internet stranici.

Prodaja drvnih sortimenata koja se vrši putem licitacije u toku godine se pored novinskih glasila, vrši i objavom na našoj internet stranici.

Drvni sortimenti svih vrsta kao osnovni proizvod ŠPD-a su proizvodi za koji nije potrebna posebna reklama. Instalirani kapaciteti za preradu kako na Unsko-sanskom kantonu, tako i šire u BiH potražuju znatno veće količine.

ŠPD „Unsko-sanske šume“ d.o.o. Bos.Krupa pored prodaje drvnih sortimenata, u svom sastavu ima „Rasadnik“ Cazin i nudi tržištu sadnice šumskih i ukrasnih vrsta drveća i grmlja.

ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME"

ŠGP "DRVARSKO"

ŠGP "DRVARSKO"

- 1 GJ OSJEČENICA-K VAKUF
- 2 GJ OSJEČENICA-DRVAR
- 3 GJ KAMENICA-VUČIJAK
- 4 GJ UİLICA

